

Förhandlingar med Vanda och Kervo välfärdsområde

Tid: 22.3.2023 kl. 13–16

Plats: Mariegatan 9, mötesrum Paja, 00170 Helsingfors

Vanda och Kervo välfärdsområdes representanter

Timo Aronkytö, välfärdsområdesdirektör

Maarit Raja-aho, ordförande för områdesstyrelsen

Mikko Hokkanen, direktör för koncerntjänster

Minna Lahnalampi-Lahtinen, sektordirektör för tjänster för äldre

Kirsi Leväpelto, sektordirektör för vuxensocialarbete och tjänster för personer med funktionsnedsättning

Kati Liukko, sektordirektör för hälsovårdstjänster

Hanna Mikkonen, sektordirektör för tjänster för barn, unga och familjer

Jyrki Landstedt, räddningsdirektör, Mellersta Nylands räddningsverk

Ordförande

Kari Hakari, avdelningschef, social- och hälsovårdsministeriet, ordförande

Kimmo Kohvakka, räddningsöverdirektör, inrikesministeriet, viceordförande

Statsrådets representanter

Andreas Blanco Sequeiros, direktör, social- och hälsovårdsministeriet (på distans)

Petra Kokko, specialsakkunnig, social- och hälsovårdsministeriet (sakkunnigsekreterare)

Anna Cantell-Forsbom, avdelningschef, social- och hälsovårdsministeriet

Annakaisa Iivari, avdelningschef, social- och hälsovårdsministeriet

Mirva Kahlos, räddningsöverinspektör, inrikesministeriet

Timo Ukkola, specialsakkunnig, social- och hälsovårdsministeriet

Teemu Luukko, räddningsöverinspektör, inrikesministeriet (på distans)

Teemu Eriksson, finansråd, finansministeriet (på distans)

Tero Tyni, budgetråd, finansministeriet

Tiina Hetemaa, utvärderingschef, Institutet för hälsa och välfärd

Eero Nyman, räddningsöverinspektör, regionförvaltningsverket

Märta Lehtonen, assistent, social- och hälsovårdsministeriet (teknisk sekreterare)

1. Mötet öppnas / 5 min./kl. 13.00–13.05
Ordförandena avdelningschef Kari Hakari och räddningsöverdirektör Kimmo Kohvakka öppnade mötet klockan 13.02.

2. Konstaterande av deltagarna, presentation och godkännande av ärendelistan / 5 min./kl. 13.05–13.10

Beslutsförslag: Deltagarna konstateras, kort presentation och ärendelistan godkänns utan ändringar.

Beslut: Deltagarna konstaterades och ärendelistan godkändes utan ändringar.

3. Fastställande av förhandlingarnas övergripande mål / 5 min./kl. 13.10–13.15
Ordförande Kari Hakari presenterar de övergripande målen för förhandlingarna med välfärdsområdet.
Hänvisning: Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021, 24 §) och lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021, 10 §)

Beslutsförslag: De övergripande målen för förhandlingarna fastställs i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes, ordföranden gick igenom förhandlingarnas grund i lagstiftningen och målen för förhandlingarna.

4. Starten för välfärdsområdet/ ca 20 min./kl. 13.15–13.35

4.1 Uppbyggnaden av välfärdsområdets förvaltning och verksamhet

Föredragande: direktör för koncerntjänster Mikko Hokkanen, Vanda och Kervo välfärdsområde

Överföringen av organiseringsansvaret till Vanda och Kervo välfärdsområde genomfördes med framgång utan större störningar.

Välfärdsområdets förvaltningsstadga, i vilken välfärdsområdets organisation fastslås, godkändes på områdesfullmäktiges sammanträde den 8 mars 2022. Följande sektorer fastställdes: tjänster för barn, unga och familjer, vuxensocialarbete och funktionshinderservice, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, räddningstjänster samt koncerntjänster. De ledande tjänsteinnehavarna rekryterades och inledde sitt arbete under 2022.

Den högsta beslutanderätten i Vanda och Kervo välfärdsområde utövas av områdesfullmäktige.

Betydande beslutanderätt har delegerats till områdesstyrelsen. Områdesstyrelsen leder välfärdsområdets verksamhet, förvaltning och ekonomi. Utöver de uppgifter som anges i lag hör det till områdesstyrelsen att

1. ansvara för att organiseringsansvaret genomförs,

2. ansvara för de allmänna principerna för personalpolitiken och ett sporrande lönesystem,
3. besluta om grundande av aktiebolag,
4. besluta om personaladministrativa ärenden som gäller välfärdsområdesdirektören,
5. fastställa priserna på tjänster i enlighet med de principer för prissättning som områdesfullmäktige har godkänt,
6. ansvara för organiseringen av arkivfunktionen och utse den tjänsteinnehavare som ska leda arkivfunktionen,
7. besluta om de ansvariga tjänsteinnehavarna för välfärdsområdets sektorer som förutsätts i speciallagstiftning,
8. ansvara för välfärdsområdeskoncernens säkerhet och beredskap i samarbete med kommunerna, näringslivet och organisationerna i området,
9. se till att säkerhets- och beredskapsarrangemangen verkställs enligt anvisningarna,
10. i rapporten om intern kontroll och i verksamhetsberättelsen informera om säkerhets- och beredskapsarrangemangen, centrala slutsatser samt de största riskerna och osäkerhetsfaktorerna i anslutning till säkerheten och beredskapen,
11. ansvara för att välfärdsområdet uppfyller alla skyldigheter enligt dataskyddslagstiftningen,
12. ansvara för att principerna om hållbar utveckling och miljöaspekterna beaktas i välfärdsområdet,
13. besluta om godkännande av principerna om bidrag,
14. besluta om beviljande av bidrag utifrån förslag av nämnden för närdemokrati- och delaktighet.

Om en befogenhet inte har fastställts vare sig i lag eller i förvaltningsstadgan, och inte heller i ett delegationsbeslut, hör befogenheten till områdesstyrelsen.

Andra organ i välfärdsområdet är sektionen för individärenden, revisionsnämnden, nationalspråksnämnden, räddningsnämnden, nämnden för närdemokrati och delaktighet, välfärdsområdesvalnämnden samt intressebevakningssektionen. Under områdesstyrelsen finns också s.k. framtidssektioner: sektionen för tjänster för barn, unga och familjer, sektionen för vuxensocialarbete och funktionshinderservice, sektionen för hälsovårdstjänster samt sektionen för service inom äldreomsorg. Exempel på påverkansorgan inom välfärdsområdet är ungdomsfullmäktige, äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning och delegationen för mångkulturfrågor.

Välfärdsområdets verksamhet styrs av Vanda och Kervo välfärdsområdesstrategi 2023–2025, som godkändes av områdesfullmäktige den 22 november 2022. Strategin innefattar de servicestrategiska riktlinjerna för området med beaktande av räddningsverkets servicenivåbeslut. De årliga målen för verksamheten och ekonomin, som bygger på strategin, godkändes i samband med behandlingen av budgeten 2023.

Social- och hälsovårdsministeriet bereder ett områdeskort utifrån aktualitetsdiskussionerna i januari (bilaga 1, bild 10).

Beslutsförslag: Centrala observationer om lägesbilden för övergångsskedet går igenom och diskuteras.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och centrala observationer om lägesbilden för övergångsskedet gick igenom. Övergången till välfärdsområde kunde genomföras smidigt. Områdesstyrelsen konstaterades ha en betydande roll i och med sin omfattande delegerade beslutanderätt.

4.2 Reformprogram för verksamheten och ekonomin

Föredragande: Välfärdsområdesdirektör Timo Aronkytö, Vanda och Kervo välfärdsområde

Vanda och Kervo välfärdsområdes verksamhet har inletts, och för 2023 uppvisar den ett underskott på 58 miljoner euro. De centrala reformelementen i välfärdsområdets verksamhet och ekonomi ingår i den välfärdsområdesstrategi som områdesfullmäktige godkände den 22 november 2022. Ett reformprogram för balansering av ekonomin, inklusive åtgärder som ska preciseras, är under planering och kommer att genomföras utifrån erfarenheterna av verksamhetens start och utvecklingsriktningar med ändamålsenlig fokus.

De centrala åtgärderna för balansering av Vanda och Kervo välfärdsområdes ekonomi och verksamhet går ut på att

- effektivisera organiseringen av tjänsterna; en utvärdering av produktionssätten inleds under våren 2023 och fortsätter under ekonomiplaneringsperioden
- trygga förutsättningarna för en framgångsrik egen serviceproduktion; målet är att garantera en bestående och engagerad personal bl.a. genom en god verksamhetskultur
- säkerställa en framgångsrik upphandling av tjänster; nya upphandlingsmetoder utnyttjas och tjänsternas kostnadseffektivitet mäts noggrannare än tidigare
- förbättra produktiviteten och utnyttja Apotti 2.0 och IKT-lösningar bättre
- fördela resurserna enligt strategin med fokus på klient- och patientnyttan och tjänsternas verksamhetsfullhet
- intensifiera samarbetet med HUS-sammanslutningen och förbättra integrationen; Preciserar nivåstruktureringen av vården och serviceansvarsfördelningen.

Beslutsförslag: Reformprogrammet för verksamheten och ekonomin diskuteras.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och reformprogrammet för verksamheten och ekonomin diskuterades. Åtgärderna i programmet ingår till stor del i den välfärdsområdesstrategi som godkändes i november 2022, och de har delvis beaktats även i budgeten för 2023. Planen är att reformprogrammet ska inkluderas i budgeten för följande år i och med det arbete som inleds under hösten. Alla partier i områdesfullmäktige deltar i budgetprocessen, och även samarbetet mellan de politiska beslutsfattarna löper smidigt. En halvtidsutvärdering av strategin ska genomföras hösten 2024. Ministerierna rekommenderar att området uppdaterar/preciserar förändringsprogrammet så snabbt som möjligt och att genomförandet följs i förhandlingarna hösten 2023.

5. Genomförandet av välfärdsområdets organiseringsuppgift för social- och hälsovården och räddningsväsendet

5.1 Genomförandet av organiseringsuppgiften för social- och hälsovården/ 45 min./13.35–14.20

Obs.! Dessa 45 min. är reserverade för hela ärendepunkt 5.1, dvs. för samtliga markeringar 1–4 i ärendepunkten.

Om välfärdsområdet i punkt 4.2 föreslog tydliga mål, åtgärder och tidtabeller i anslutning till markeringarna i ärendepunkt 5.1 så upprepas inte dessa saker på mötet, utan i besluten noteras vad som överenskommits enligt ärendepunkt 4.2.

Markering 1: Tillgång och tillgänglighet till likvärdig service

Föredragande: utvärderingschef Tiina Hetemaa, Institutet för hälsa och välfärd, samt välfärdsområdesdirektör Timo Aronkytö och sektordirektörerna, Vanda och Kervo välfärdsområde

1.1 Problempunkter (social- och hälsovårdsministeriet/Institutet för hälsa och välfärd):

Faktorer som gör det utmanande att tillhandahålla likvärdig service är den brokiga servicestrukturen, som beror på särlösningen för Nyland, tvåspråkigheten, den kulturella mångfalden och den kraftiga befolkningstillväxten. Enligt befolkningsprognosen kommer folkmängden relativt sett att öka mest inom välfärdsområdet jämfört med hela landet från 2021 till 2030, med hela 12 procent. Befolkningen i området är ung, och arbetslösheten återspeglar sig som problem som är typiska för metropolområdet, såsom missbruksproblem.

Tillgången till välfärdsområdets tjänster och tjänsternas tillgänglighet har utvecklats bl.a. inom ramen för programmet Framtidens social- och hälsocentral genom flera utvecklingsåtgärder, och grunderna för beviljande av tjänster har förenhetligats, vilket har stärkt likvärdigheten i området. Trots detta ger Institutet för hälsa och välfärds utvärdering vid handen att tillgången till primärvård, psykosociala tjänster, omsorgsboende samt tjänster för barn och familjer inte är på en tillräckligt hög nivå. Situationen i fråga om barnskyddet i Vanda är särskilt utmanande. Av befolkningsenkäten framgår att missnöjet är större än i landet i genomsnitt i synnerhet när det gäller skötar- och läkartjänster, skolhälsovård och hemvårdstjänster för äldre. Hur planerar välfärdsområdet att förbättra tillgången till tjänster, särskilt inom barnskyddet?

1.2 Mål som föreslås av området (med beaktande av de riksomfattande målen):

För att välfärdsområdet ska lyckas med sin organiseringsuppgift och för att likvärdig tillgång till tjänsterna ska kunna säkerställas måste Vanda-Kervo uppnå samtliga övergripande mål i välfärdsområdesstrategin:

- Vi förstärker välmående och hälsa
- Vi förbättrar tjänster
- Vi uppskattar vår personal
- Vi verkar tillsammans
- Vi värnar om en hållbar ekonomi

1.3 Åtgärder som föreslås av området för att målen ska kunna uppnås:

- Tillgången till tjänster snabbas upp och tillgängligheten främjas genom bättre mottagningsverksamhet, telefontjänst, kundhandledning och rådgivning. Resurser inriktas på att hjälp ska kunna fås vid första kontakt bl.a. genom mångprofessionellt teamarbete och genom att familjecenterverksamheten utvecklas.
- I syfte att förbättra tjänsternas tillgänglighet och förutsättningarna för att kunderna ska klara av att bo hemma utökas antalet mobila tjänster och tjänster som kan erbjudas i hemmet (bl.a. hemtjänsten för barnfamiljer, det mobila sjukhuset och hemrehabilitering).
- Smidigare vårdkedjor ska tillhandahållas bl.a. i samarbete mellan hälso- och sjukvården och äldreomsorgen; i detta syfte utvecklas t.ex. sjukhusets servicehandledning och utskrivningsprocesser.
- I syfte att säkerställa en yrkeskunnig och tillräcklig personal satsar området på arbetshälsa och en positiv personalupplevelse bl.a. genom ledarskap som bygger på kompetens, uppskattning och förtroende, en sporrande lönestruktur, flexibla arbetstider, högklassig introduktion och handledning av studerande samt stöd för teamens egen beslutsförmåga.
- Tjänsternas kostnadseffektivitet förbättras utifrån en bedömning av de olika produktionsätten och avancerade lösningar inom informationsledning.
- Särlösningen för Nyland kräver arbete för att integrationen ska kunna säkerställas: samordnade servicekedjor och serviceprocesser, tryggnad av specialiserad sjukvård på grundnivå i nära samband med basservicen, ombedömning av jouren på grundnivå (brådskande mottagning, samjour).

Beslutsförslag: Målen och åtgärderna för att uppnå dem fastställs i enlighet med förslaget på ärendelistan. Dessutom fastställs tidtabellen för genomförandet av åtgärderna och överenskomms om uppföljningen (områdets egen uppföljning och riksomfattande uppföljning). I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och de mål, den tidtabell och de åtgärder för att uppnå målen som området lyft fram godkändes. Flera utvecklingsåtgärder har inletts för att förbättra tillgången till tjänster i området. Aktörerna i området har börjat arbeta gemensamt som ett enda område i stället för kommunvis, vilket syns i valet av bästa praxis. I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider.

Markering 2: Vård- och serviceskulden

Föredragande: välfärdsområdesdirektör Timo Aronkytö och sektordirektörerna, Vanda och Kervo välfärdsområde

2.1. Vård- och serviceskulden och hur den fördelar sig

Varje välfärdsområde medverkar i programmet för hållbar tillväxt i Finland som finansieras från EU:s återhämtningsinstrument. Under den första projektperioden har sjukvårdsdistrikten analyserat vård-, rehabiliterings- och serviceskulden i sina områden och utifrån detta tagit fram projektplaner för ett program som ska genomföras i välfärdsområdena 2023–2025 i syfte att avveckla skulden och främja tillgången till vård. Dessa basanalyser finns nu till välfärdsområdenas förfogande. Utnyttja analysen när ni förbereder er för förhandlingarna och skapar en kortfattad presentation med mål.

Områdets beskrivning av läget:

Inom Vanda och Kervo välfärdsområde resulterade coronapandemin i en vård- och serviceskuld i de flesta servicehelheterna. I fråga om tjänsterna vid hälsovårdscentralerna uppskattas att cirka 10 % av kunderna inte har fått tillräckliga tjänster. Köer uppstod inom mun- och tandvården. Utmaningarna och servicebehovet i fråga om barns och ungas psykiska hälsa ökade. Situationen inom barnskyddet försvårades, och klienterna fick vänta länge på en bedömning av servicebehovet. I fråga om den äldre befolkningen försvagades möjligheterna till förebyggande arbete. Köer uppstod inom vård- och servicekedjorna. Personalläget inom social- och hälsovården försämrades ännu mer i och med coronapandemin, eftersom många yrkesutbildade inom hälso- och sjukvården förflyttades till coronarelaterade uppgifter och många av dem inte har återvänt till ordinarie tjänster inom välfärdsområdet utan i stället arbetar via personaluthyrningsföretag, vilket gör det ännu svårare för området att bära sitt organiseringsansvar.

Förutom vård- och serviceskulden leder dessutom den kraftiga befolkningstillväxten och ökningen i antalet äldre, samt metropolområdets särdrag, till att servicebehovet ökar. Allt detta i kombination med ändringarna i lagstiftningen (bl.a. värddimensioneringen, vårdgarantin, reformen av handikappservicelagen) ställer höga krav på att området ska fullgöra sina serviceskyldigheter i en situation där problem i anslutning till personalbrist numera finns inom så gott som alla yrkesgrupper.

2.2. Mål som föreslås av området (med beaktande av de riksomfattande målen):

Vanda och Kervo välfärdsområde har som mål att möta invånarnas servicebehov i rätt tid och att säkerställa likvärdiga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster samt räddningstjänster. Välfärdsområdets kärva ekonomi gör det omöjligt att fördela tillräckliga resurser till alla tjänster med tanke på den ökning i servicebehovet som förväntas ske. Välfärdsområdet måste satsa på personalplaneringen så att tilläggsresurser kan planeras och riktas till de mest kritiska tjänsterna. Om inte produktiviteten förbättras i fråga om vissa tjänster kommer nivån att sjunka.

2.3. Åtgärder som föreslås av området för att målen ska kunna uppnås:

För att möta invånarnas servicebehov satsar välfärdsområdet på a) tillgången till personal och minskad personalomsättning (egen produktion), b) kostnadseffektiva servicelösningar bl.a. genom att utvärdera produktionssätten och utveckla upphandlingarna, c) smidiga och mångprofessionella vård- och servicekedjor samt d) mobila tjänster och distanstjänster.

Beslutsförslag: Målen och åtgärderna för att uppnå dem fastställs i enlighet med förslaget på ärendelistan. Dessutom fastställs tidtabellen för genomförandet av åtgärderna och överenskomms om uppföljningen (områdets egen uppföljning och riksomfattande uppföljning). I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och de mål, den tidtabell och de åtgärder för att uppnå målen som området lyft fram godkändes. I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider i samband med att de övriga ärendepunkterna behandlas.

Paus 10 min kl. 14.20–14.30

Markering 3: Tillgången till yrkesutbildad personal och personalens tillräcklighet
Föredragande: utvärderingschef Tiina Hetemaa, Institutet för hälsa och välfärd, samt
välfärdsområdesdirektör Timo Aronkylä och sektordirektörerna, Vanda och Kervo välfärdsområde

3.1 Problempunkter (social- och hälsovårdsministeriet/Institutet för hälsa och välfärd):

Det är brist på personal i så gott som alla yrkesgrupper inom social- och hälsovården i välfärdsområdet. Andra utmaningar som kan nämnas är långa sjukledigheter i Kervo, den åtstramade personaldimensioneringen och kundernas missnöje med tjänsterna i hela området. Hur planerar välfärdsområdet att förbättra personalläget under 2023?

3.2 Mål som föreslås av området (med beaktande av de riksomfattande målen):

- Effektiv personalplanering från det strategiska tidsspannet till den operativa nivån
- Bättre personalupplevelse
- Synlig arbetsgivarbild och rekryteringsmarknadsföring

3.3 Åtgärder som föreslås av området för att målen ska kunna uppnås:

Personalplanering

- Den eftersträlvade personalstrukturen på lång sikt ska definieras
- Personalen ska ges möjlighet att växa in i nya roller genom lärande och omskolning
- Resurscentertjänsten ska automatiseras
- Samarbetspartner för uppbyggandet av ett ekosystem för arbetskraft ska sökas

Bättre personalupplevelse

- Ledarskapet ska utvecklas och arbetsenheter coachas i gemenskapsorienterad riktning
- Yrkesbanor ska utvecklas för att stödja fortbildning och fortsatta karriärer
- Löne- och belöningsystemen ska ses över

Synlig arbetsgivarbild och rekryteringsmarknadsföring

- Rekryteringsmarknadsföringen ska ske via många olika kanaler, arbetsgivarbilden ska bli mer känd
- Den internationella rekryteringen ska utvidgas
- Rekryteringen ska centraliseras och en full potential arbetskraft ska sökas fram och placeras i rätta arbetsenheter

Beslutsförslag: Målen och åtgärderna för att uppnå dem fastställs i enlighet med förslaget på ärendelistan. Dessutom fastställs tidtabellen för genomförandet av åtgärderna och överenskomms om uppföljningen (områdets egen uppföljning och riksomfattande uppföljning). I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och de mål, den tidtabell och de åtgärder för att uppnå målen som området lyft fram godkändes. Den privata sektorns attraktionskraft och den höga prisnivån på hyrd arbetskraft konstaterades vara faktorer som gör det särskilt utmanande att säkerställa tillgången till personal och personalens tillräcklighet. För att lösa problemet strävar man efter att

satsa på att öka den egna produktionen. I förhandlingarna hösten 2023 följs hur målen och åtgärderna framskrider.

5.2 Genomförandet av räddningsväsendets organiseringsuppgift/30 min./kl. 14.30–15.00
Ordförande: räddningsöverdirektör Kimmo Kohvakka

Genomförandet av organiseringsuppgiften för räddningsväsendet (den servicenivå som överförs från räddningsväsendet i området):

- o Säkerställandet av tillgången till räddningstjänster (nationellt tema)
  - Nationell utmaning 1: Tillgången till yrkesutbildad personal och personalens tillräcklighet

Tillgången till yrkesutbildad personal och personalens tillräcklighet är en nationell utmaning och tar sig olika uttryck i områdena. Grundorsaken till utmaningen ligger i att befolkningen blir äldre och de stora åldersklasserna går i pension samt i frågor som har att göra med arbetstidsarrangemangen (upplösning av beredskapsarrangemangen) och höjning av servicenivån inom räddningsväsendet till tillräcklig nivå (regionförvaltningsverkens föreskrifter för att korrigera aktionsberedskapen).

Inom räddningsverksamheten är personaltillgången en utmaning i hela landet och den gäller såväl välfärdsområdenas anställda i huvudsyssla som avtalsbrandkårernas personal. Det har blivit svårare att få kompetenta sökande till räddningsuppgifter. Det finns också utmaningar med rekryteringen till olycksförebyggande uppgifter, men de är av mindre skala än utmaningarna inom räddningsverksamheten.

När det gäller avtalsbrandkårernas personal är utmaningen att säkerställa en jämn servicenivå inom räddningsverksamheten dygnet runt. Detta gäller särskilt larmuppdrag dagtid i riskruta II (t.ex. en stor tätort, räddningsverksamheten ska påbörjas inom 10 minuter från larmet).

Även utmaningarna med att rekrytera svenskspråkig personal har identifierats som ett riksomfattande problem med personaltillgången. Den svenskspråkiga utbildningen för räddningsbranschen har varit oregelbunden och det finns inte arbetskraft på arbetsmarknaden.

Flera räddningsverk tog upp Räddningsinstitutets bristfälliga utbud av kompletterande utbildning som en nationell utmaning. Utbildningsunderskottet gäller i synnerhet utbudet av kompletterande utbildning i förebyggande av olyckor.

- Nationell utmaning 2: Tillgången till räddningsverksamhetens tjänster
Det finns utrymme för förbättring i räddningsväsendets aktionsberedskap. På nationell nivå är fenomenet koncentrerat till tillväxtområdena och de största städerna, där befolkningen har ökat och bebyggelsen förtätats och räddningsverksamhetens tjänster inte har utvecklats i takt med befolkningsökningen. Regionförvaltningsverken har iakttagit betydande missförhållanden i räddningsverksamhetens servicenivå, och de har utfärdat sammanlagt fem beslut för olika områden om att aktionsberedskapen ska utvecklas till en nivå som motsvarar riskerna och hoten i området.

- Nationell utmaning 3: Beredskap för bekämpning av miljöskador
En nationell utmaning för räddningsväsendet är att höja beredskapen för bekämpning av miljöskador till en nivå som motsvarar riskerna. I Finska viken och Saimen är fartygsolje- och kemikalierisken stor, och om den realiseras i stor skala leder det till oåterkalleliga skador på Östersjön. Det rådande världspolitiska läget har ökat behovet av beredskap.
- Nationell utmaning 4: Beredskap för befolkningskydd
Den bristfälliga nivån på beredskapen för befolkningskydd är en nationell utmaning för räddningsväsendet. Detta bör uppmärksammas när beslutet om räddningsväsendets servicenivå bereds.

Områdets svar på de ovannämnda nationella utmaningarna

Föredragande: Räddningsdirektör Jyrki Landstedt

- Tillgången till yrkeskunnig räddningspersonal har försvagats inom Mellersta Nylands räddningsverks område, och framtidsutsikterna är mycket dystra. Räddningsverken i Nyland har i sina ställningstaganden betonat att snabba lösningar behövs för att Räddningsinstitutet ska kunna börja erbjuda finsk- och svenskspråkig räddarutbildning här i huvudstadsregionen, där det finns arbetstillfällen och studerande.
  - Räddningsverken i Nyland har i samarbete strävat efter att ordna även fortbildning för räddningspersonal, såsom introduktionsutbildning för brandinspektörer och dykkurser.
  - Tillgången till räddningsväsendets tjänster analyseras i samband med de regionala frågorna.
  - Eftersom Mellersta Nylands räddningsverk inte är en marin aktör gäller den ovannämnda ökade risken för fartygsolje- och kemikalieolyckor i Finska viken och Saimen inte direkt Mellersta Nylands räddningsverk. En stor del av finansieringen har tidigare fått via oljeskyddsfonden. Nuläget orsakar till denna del en svacka i finansieringen.
  - Mellersta Nylands räddningsverk har noterat vikten av beredskap för befolkningskydd redan i sina tidigare beslut om räddningsväsendets servicenivå. Likaså har kontinuitets- hantering och beredskap fått allt större betydelse i det rådande världspolitiska läget.
  - När räddningsväsendet överfördes till välfärdsområdena beaktades inte samarbetet med kommunerna på samma sätt i fråga om befolkningskydd och beredskap som i fråga om upprätthållandet av befolkningens hälsa och välfärd. Detta är en brist som borde korrigeras även i lagstiftningen.
- o Läget för räddningsväsendets tjänster och ekonomi (regionalt tema)

Servicenivån inom räddningsverksamheten: utveckling av aktionsberedskapen

Betydande missförhållanden har konstaterats i aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten vid Mellersta Nylands räddningsverk. Regionförvaltningsverket iakttog 2021 betydande

missförhållanden i aktionsberedskapen inom Mellersta Nylands räddningsväsende och uppmanade genom en föreskrift räddningsväsendet att korrigera aktionsberedskapen. Räddningsväsendet har lagt fram planer på hur missförhållandena ska korrigeras. Tidsfristen för den första delen av föreskriften var fram till utgången av 2022. Regionförvaltningsverket bad områdets räddningsväsende lämna en utredning över hur föreskriften att korrigera aktionsberedskapen har följts i slutet av 2022. Utifrån utredningen kunde man konstatera att föreskriften inte har följts och att aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten således inte har korrigerats till de delar som i föreskriften förutsätts på årsbasis.

Föreskriften om att korrigera de uppdagade bristerna i aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten gäller från början av 2023 Vanda och Kervo välfärdsområde. Regionförvaltningsverket kommer att utföra behövliga inspektioner av hur aktionsberedskapen utvecklas i början av 2023. Vid behov hörs välfärdsområdet i frågan. Utgångspunkten är att aktionsberedskapen ska utvecklas vidare, och regionförvaltningsverket kan vid behov förena föreskriften att korrigera aktionsberedskapen med vite. Utvecklingen av aktionsberedskapen orsakar betydande investeringskostnader, såsom nya brandstationer, rekryteringar och anskaffningar av materiel åtminstone till Vanda och Kervo välfärdsområde.

Servicenivån inom räddningsväsendet: tillgången till personal

Mellersta Nylands räddningsverk har lyft fram ett antal utmaningar i anslutning till bristen på räddare i hela landet och rekryteringen av avtalspersonal. Utmaningarna inom rekryteringen gäller också andra uppgifter än de operativa uppgifterna. När verksamhetsmiljön förändras krävs det tillägsresurser och en effektivisering av verksamheten för att nivån på tillgången till räddningstjänster ska kunna upprätthållas och höjas. Denna utmaning gäller såväl Vanda och Kervo välfärdsområde som Mellersta Nylands välfärdsområde.

Områdets svar på de ovannämnda regionala utmaningarna:

Föredragande: Räddningsdirektör Jyrki Landstedt, Mellersta Nylands räddningsverk

Korrigerande av bristerna i räddningsväsendets aktionsberedskap

Utifrån den utredning och plan som Mellersta Nylands räddningsverk har lämnat in har regionförvaltningsverket fattat ett beslut om att i enlighet med 85 § 2 mom. i räddningslagen föreskriva att områdets räddningsväsende ska korrigera de betydande missförhållandena i räddningsverksamheten i enlighet med den plan som upprättats.

Inom Vanda och Kervo välfärdsområde har Mellersta Nylands räddningsverk varit tvunget att senarelägga byggandet av beredskapsstationen i Myrbacka, med anledning av de besvär som lämnats till förvaltningsdomstolen angående planändringen av den tomt på vilken beredskapsstationen ska stå, samt att inleda beredskapsstationsbyggandet med byggprojektet i Dickursby.

Vanda och Kervo välfärdsområde har i syfte att förbättra räddningsväsendets aktionsberedskap i sin investeringsplan beaktat det beslut som regionförvaltningsverket i Södra Finland har meddelat (ESAVI/29014/05.09.01/2020) och de investeringar som förutsätts i beslutet. Vanda och Kervo välfärdsområde har redan börjat genomföra investeringsplanen i fråga om beredskapsstationen i Dickursby. Trots att det har tagit längre än planerat att komma

igång med genomförandet av den ursprungliga planen för utveckling av aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten på grund av att räddningsväsendet överfördes från Vanda stad till Vanda och Kervo välfärdsområdes ansvar, strävar man ändå efter att aktionsberedskapen ska förbättras i den takt som ursprungligen planerades, dvs. fram till 2026.

En verklig utmaning när det gäller att förbättra aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten i Vanda och Kervo välfärdsområde torde bli bristen på räddningspersonal. Med det nuvarande antalet studieplatser klarar Räddningsinstitutet inte av att producera tillräckligt med räddningspersonal för att möta det ökade behovet. Detta är ett problem särskilt i Nyland, och det bör noteras att antalet sökande från Nyland till Räddningsinstitutet i Kuopio inte räcker till ens som det är nu. Även om Räddningsinstitutet skulle få tilläggsfinansiering genast och antalet studieplatser skulle kunna utökas omedelbart syns resultaten inte på arbetsmarknaden som ett större utbud av arbetskraft inom räddningsväsendet ännu 2026.

Samordning av två välfärdsområdets beslutsfattande och planer

Mellersta Nylands räddningsverk är ett gemensamt räddningsverk för två välfärdsområden, vilket är unikt i Finland. Mellersta Nylands välfärdsområde har genom ett samarbetsavtal överfört ansvaret för organisering av räddningsväsendet på Vanda och Kervo välfärdsområde. För att trygga en jämlik delaktighet för bägge välfärdsområden lyfter samarbetsavtalet när det gäller beslutsfattandet i räddningsfrågor fram en gemensam räddningsnämnd, och när det gäller beredningen av budgeten och beslutet om räddningsväsendets servicenivå betonas ett samrådsförfarande.

Mellersta Nylands räddningsverks ställning som ett gemensamt räddningsverk för två välfärdsområden bör beaktas i högre grad även från statens sida i olika planeringsprocesser, såsom i utvärderingen av verksamheten. Som exempel kan nämnas beslutet om räddningsväsendets servicenivå. Det är ett gemensamt beslut för två välfärdsområden, men ändå ska den verksamhet som bedrivs på grundval av beslutet utvärderas separat för vardera områdets del.

Beslutsförslag: Inrikesministeriet och regionförvaltningsverket presenterar de viktigaste utmaningarna som baserar sig på räddningsväsendets utredning och regionförvaltningsverkets expertbedömning (bilaga 3). Områdets representanter ger sitt svar där de redogör för sina förslag till lösningar på utmaningarna. Ärendet diskuteras.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och de riksomfattande och regionala utmaningar som inrikesministeriet och regionförvaltningsverket framfört och som grundar sig på räddningsväsendets utredning och regionförvaltningsverkets expertbedömning (bilaga 3) fastställdes. Välfärdsområdets svar på de utmaningar som förts fram fastställdes. Särlösningen för Nyland är problematisk när det gäller prehospital akutsjukvård. HUS-sammanslutningen får finansiering för tjänsterna inom prehospital akutsjukvård direkt från staten, trots att organiseringsansvaret ligger hos välfärdsområdena. Ärendet kommer att diskuteras i fortsättningen med sikte på att åstadkomma en förändring, så att den statliga finansieringen och organiseringsansvaret hänförs till en och samma organisation.

6. Informationshanteringen inom social- och hälsovården och räddningsväsendet/ 15 min./kl.
15.00–15.15

Föredragande: direktör för koncerntjänster Mikko Hokkanen, Vanda och Kervo välfärdsområde

Välfärdsområdena ombes i ärendelistan bereda en kortfattad redogörelse för samarbetet inom informationshanteringen på samarbetsområdenas nivå och på nationell nivå enligt följande helhet:

Vilka möjligheter ser ni för

- samarbete på samarbetsområdenas nivå i syfte att utveckla informationshanteringen och de relaterade informationssystemen så att de stöder social- och hälsovårdens verksamhet,
  - Välfärdsområdena befinner sig i mycket olika skeden med avseende på sina utvecklingsbehov och sin utvecklingskapacitet. Vanda och Kervo välfärdsområde håller på att finslipa sin grundläggande IKT-infrastruktur och sina legacy-system. Arbetet med att ta fram grundprocesserna och grundkapaciteten för informationsförvaltningen pågår fortfarande. Vissa grannområden kom lindrigare undan i förändringen och är således mer redo för att utveckla något nytt. Även verksamhetsbehoven och visionerna skiljer sig mellan olika välfärdsområden.
  - Genom gemensam upphandling och utveckling av informationssystem kan man uppnå synergifördelar, men det är endast möjligt om det också finns gemensamma verksamhetsmodeller. Målet med upphandlingen av Apotti-system var att förenhetliga verksamhetsmodellerna, men i praktiken har det resulterat i olika Apotti-versioner som särutvecklats från varandra. Även en gemensam användning av registeruppgifter planerades, men förhindrades av lagstiftningen.
  - Ett samarbete bör genuint utgå från verksamheten och behoven – inte dikteras eller påtvingas. Samordningsarbetet på samarbetsområdenas nivå ger ofta intryck av att vara förmyndaraktigt och inte särskilt oegennyttigt. Intrycket kan bero på att verksamheten inleddes i så snabb takt. Den förteckning över gemensamma investeringsbehov som sammanställdes hösten 2022 uppkom utan någon djupare analys av behoven.
  - Det verkar finnas många villiga aktörer som gärna tar sig an att utveckla det regionala samarbetet och styra finansieringen av det. Samarbetsforumens roller ska definitivt förtydligas och överlappningar gallras bort.
- samarbete på samarbetsområdenas nivå i syfte att skapa en strategi för digital säkerhet och inleda praktiska åtgärder,
  - Den digitala säkerheten har ännu inte funnits med på agendan för samarbetsområdenas sammanträden. Behovet av en enhetligare strategi, verksamhetsmodeller och samarbete är emellertid uppenbart. En gemensam lägesbild över den digitala säkerheten bidrar till en effektiv beredskap för och hantering av digitala hot. Ett samarbete vore välkommet även inom främjandet av medvetenheten om digital säkerhet och relaterad utbildning.
- nationellt samarbete i syfte att främja informationsledningen,
  - Nationellt samarbete är nödvändigt för att informationsledningen ska kunna utvecklas på ett målmedvetet och ändamålsenligt sätt. Det arbete med minimidatainnehåll som inletts i samband med reformen har visat att det finns en vilja hos välfärdsområdena att producera så en-

hetlig och tydlig information som möjligt till stöd för beslutsfattandet, men detta skapar endast en grund. Det finns en enorm potential, förutsatt att resurser och åtgärder fördelas tydligt och långsiktigt även till denna helhet.

- nationellt samarbete inom ramen för informationshanteringen i räddningsväsendet,
  - Nationellt samarbete är viktigt även med tanke på räddningsväsendet. I samarbetet måste man dock beakta områdenas särdrag när det gäller den ansvarsfördelning som överenskomits i välfärdsområdena, organiseringen och informationshanteringsens mognadsnivå.

Beslutsförslag: Områdets redogörelse för möjligheterna till samarbete på samarbetsområdenas nivå och på nationell nivå presenteras. Ärendet diskuteras och beslut om eventuella fortsatta åtgärder och uppföljning fattas.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och området redogörelse för möjligheterna till samarbete på samarbetsområdenas nivå och på nationell nivå presenterades. Området poängterade att samarbetet bör vara verksamhetsorienterat. Det konstaterades att det nationella samarbetet för att utveckla informationsledningen är ett viktigt arbete som dock kräver långsiktigt tänkande.

7. Välfärdsområdets ekonomi och kostnadsutveckling / 20 min./15.15–15.35

Föredragande: Välfärdsområdesdirektör Timo Aronkylö, Vanda och Kervo välfärdsområde

Området ombes i ärendelistan bereda en kortfattad redogörelse för områdets ekonomi och kostnadsutveckling i förhållande till kravet på balansering av ekonomin under ekonomiplaneringsperioden enligt lagen om välfärdsområden (115 §). I redogörelsen ska man lyfta fram de centrala observationerna av områdets ekonomi och de i eurobelopp största åtgärderna som behövs (specificerat) samt de största riskerna när det gäller att balansera ekonomin under ekonomiplaneringsperioden.

Budgeten för Vanda och Kervo välfärdsområde uppvisar ett underskott på 58 miljoner euro; underskottet ska täckas senast 2025. Inom välfärdsområdet har man uppskattat att kostnadstrycket under ekonomiplaneringsperioden kommer att öka till följd av förändringen i nivåstrukturen (2,3 %/år), befolkningstillväxten (2 %) och typiska fenomen inom metropolområdet (behovet av social- och familjetjänster, 1,5 %). Kostnadsnivån uppskattas stiga med 2 %. Den årliga kostnadsökningen är sammanlagt 7,8 %, vilket är mer än den förväntade ökningen i den statliga finansieringen (~6,1 %).

De största riskerna när det gäller balansering av ekonomin är följande:

- Finansieringen räcker inte till för att möta de lagstadgade serviceskyldigheterna, kundernas behov och efterfrågan. Försvagar systemets legitimitet.
- Beredskapen hos områdets beslutsfattare att fatta sådana sparbeslut i det nuvarande finansieringssystemet som krävs för att ekonomin ska balanseras upp.

- Osäkerhetsfaktorerna i anslutning till den statliga finansieringen; grunderna för hur finansieringen fastställs är komplicerade och det är svårt att planera och förutse ekonomiplaneringsperioden. Det verkar som om alla detaljer i det nya finansieringssystemet och den statliga styrningen ännu inte har säkerställts (och således inte kan förutses fullt ut), t.ex. den stigande kostnadsnivån, universitetssjukhustillägget och eventuella ändringar i behovskoefficienterna.
- Prishöjningsnivån för de privata serviceproducenternas del under ekonomiplaneringsperioden är fortfarande oklar.
- Den statliga finansieringens tillräcklighet för att täcka utgifterna för specialiserad sjukvård (HUS). HUS-sammanslutningens investeringsnivå (finansministeriet) fastslogs utan att välfärdsområdena hördes. HUS-sammanslutningens höga investeringsnivå orsakar oundvikligen en högre nivå än väntat på HUS-finansieringskostnaderna för välfärdsområdena i Nyland.
- ICT-finansieringens tillräcklighet.

Beslutsförslag: Områdets redogörelse för välfärdsområdets ekonomi och kostnadsutveckling i förhållande till kravet på balansering av ekonomin under ekonomiplaneringsperioden enligt lagen om välfärdsområden presenteras. Ärendet diskuteras och beslut om eventuella fortsatta åtgärder och uppföljning fattas.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och området redogörelse för välfärdsområdets ekonomi och kostnadsutveckling presenterades.

8. Välfärdsområdets investeringsplan 2024–2027 / 5 min./kl. 15.35–15.40

Föredragande: direktör för koncerntjänster Mikko Hokkanen, Vanda och Kervo välfärdsområde

Enligt välfärdsområdets uppfattning stöder processen för investeringsplanering för närvarande inte en långsiktig planering av servicenätet och produktionssätten som bygger på de lagstadgade skyldigheterna och befolkningsutvecklingen.

Förfarandet för investeringsplanering beaktar bl.a. inte att de boende inom servicehusverksamheten betalar hyra för sina bostäder. Behovet av serviceboende ökar ytterligare i och med att befolkningen åldras. Om det nuvarande förfarandet för investeringsplanering fortsätter kan välfärdsområdena inte längre genomföra bl.a. servicehusprojekt, vilket innebär att t.ex. de äldres servicebehov inte kan uppfyllas.

Investeringsplanen för Vanda och Kervo välfärdsområde, bilaga 1 bild 40.

Beslutsförslag: Områdets förslag till välfärdsområdets investeringsplan för 2024–2027 (bilaga 1, bild 40) presenteras och den fortsatta behandlingen av investeringsplanen konstateras.

Beslut: Välfärdsområdets investeringsplan presenterades inte i någon större detalj, utan det förberedda materialet delgavs för kännedom.

9. Åtgärdsrekommendationer för välfärdsområdet

9.1 Åtgärdsrekommendationer för social- och hälsovården/ 5 min./ kl. 15.40–15.45

Beslutsförslag: Åtgärdsrekommendationer ges vid behov.

Beslut: Inga åtgärdsrekommendationer gavs.

9.2 Åtgärdsrekommendationer för räddningsväsendet/5 min./kl. 15.45–15.50

Beslutsförslag: Åtgärdsrekommendationer ges vid behov.

Beslut: Inga åtgärdsrekommendationer gavs.

10. Tidpunkt för förhandlingarna hösten 2023 / 5 min./kl. 15.50–15.55

Förhandlingsdagen infaller vecka 47 år 2023.

För kännedom: Områdesstyrelsen i Vanda och Kervo välfärdsområde har budgetförhandlingar under vecka 47, 21.11.2023; ledningsgruppen deltar i förhandlingarna.

Beslutsförslag: Som tidpunkt för följande förhandlingar godkänns vecka 47 år 2023.

Beslut: Beslutsförslaget godkändes och det konstaterades att tidpunkten för följande förhandlingar är vecka 47, dock inte 21.11.2023.

11. Övriga eventuella ärenden / 5 min./ kl. 15.55–16.00

Beslut: Inga andra ärenden fördes fram.

12. Avslutande av mötet / 5 min./ kl. 16.00

Ordförandena Kari Hakari och Kimmo Kohvakka avslutade förhandlingarna kl. 16.00

Timo Aronkytö
vårdsområdesdirektör,
Vanda och Kervo vårdsområde

Kari Hakari
avdelningschef,
social- och vårdsministeriet

Kimmo Kohvakka
rddningsöverdirektör,
inrikesministeriet

Bilagor

Bilaga 1: Förhandlingarnas presentationsmaterial

Bilaga 2: Institutet för hälsa och vårds expertbedömning

Bilaga 3: Regionförvaltningsverkets expertbedömning och utredning av rddningsväsendet i området